

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

X. legegintzaldia

Iruña, 2023ko martxoaren 21a

46. ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru lege proiektuak:

—10-23/LEY-00001. Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko Foru Lege proiektua. Migrazio Politiketako eta Justiziako Batzordeak onetsitako irizpena (3. or.).

E SAILA:

Interpelazioak, mozioak eta adierazpen politikoak:

—10-19/MOC-00102. Erabakia. Horren bidez, Kultura eta Kirol Departamentua premiatzen da azterlan bat egin dezan, Nafarroako Futbol Federazioarekin lankidetzan, aztertze aldera kirol eta aisia instalazioei buruzko araudia betetzen ote den. Kultura etea Kiroleko Batzordeak onetsia (17. or.).

—10-23/MOC-00001. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Gobernua premiatzen da koordainketa aldatu eta beste zerbitzu batzuk osatzeko bateraezintasunak eta betekizunak malgutu ditzan. Eskubide Sozialetako Batzordeak onetsia (17. or.).

—10-23/MOC-00026. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioa eta Nafarroako toki entitateak premiatzen dira Euskal Jai Berri Erremonte Fundazioarekin lankidetzan aritu daitezen albait erremonte-festibal gehien antolatzeko orduan. Kultura etea Kiroleko Batzordeak onetsia (18. or.).

—10-23/MOC-00028. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Gobernua premiatzen da konponbidea eman diezaion, Iruñeko Udalarekin batera, UDC Rochapea taldearen problematikari, egoera larrian baitago. Kultura eta Kiroleko Batzordeak onetsia (18. or.).

—10-22/MOC-00075. Mozioa. Horren bidez, Nafarroan banku publiko bat sortu beharra dagoela erabakitzen da. Garapen Ekonomiko eta Enpresariako Batzordeak ezetsi du (19. or.).

F SAILA:

Galderak:

—10-23/POR-00118. Galdera, medikuntzako profesionalek modu bidegabean kobratutako ordainsariei eta Osasunbidea-NOZeko langileen ordainsariei buruzko 11/1992 Legea betetzen delako bermeei buruzkoa. Adolfo Araiz Flamarique jaunak egin du (20. or.).

- 10-23/POR-00119. Galdera, AP-68 autobidearen eta Lodosaren arteko lotunearen inaugurazioari buruzkoa. Uxue Barkos Berruezo andreak egin du (21. or.).
- 10-23/POR-00120. Galdera, hurrengo legegintzaldirako programa-akordioaren lehentasunezko alderdiei buruzkoa. Mikel Buil García jaunak egin du (21. or.).
- 10-23/POR-00121. Galdera, legegintzaldi amaierako duela gutxiko balantzean Nafarroako Foru Komunitateari erreferentzia eginez “zerga-arloan eskualde lehiakorra izatea” adierazi izanari buruzkoa. María Jesús Valdemoros Erro andreak egin du (22. or.).
- 10-23/POR-00122. Galdera, legegintzaldian zehar gizarte-politiketan lortutako aurrerapausoei buruzkoa. Ramón Alzórriz Goñi jaunak egin du (22. or.).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

10-23/LEY-00001. Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko Foru Lege proiektua.

MIGRAZIO POLITIKETAKO ETA JUSTIZIAKO BATZORDEAK ONETSITAKO IRIZPENA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 138.3 artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Migrazio Politiketako eta Justiziako Batzordeak Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko Foru Lege proiektuari buruz onetsitako irizpena. Proiektua hori 2023ko urtarrilaren 30eko 14. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2023ko martxoaren 17an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

IRIZPENA

Migrazio Politiketako eta Justiziako Batzordeak onetsia, 2023ko martxoaren 14an eta 17an eginitako bilkuran.

Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko Foru Lege proiektua

Zioen azalpena.

Atariko titulua. Xedapen orokorrak.

1. artikulua. Xedea.
2. artikulua. Diskriminazioaren kontzeptua.
3. artikulua. Aplikazio-eremua.
4. artikulua. Ekintza positiboak.
5. artikulua. Definizioak.

I. titulua. Prebentzio eta babes neurriak

I. kapitulua. Arrazakeria eta xenofobia prebentzeko mekanismoak.

6. artikulua. Diskriminaziorik ezeko printzipioa txertatzea politika publikoetan.

7. artikulua. Kulturen arteko bizikidetzaren sustatzea.

8. artikulua. Aitortza eta babes instituzionala.

9. artikulua. Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko planak.

10. artikulua. Prestakuntza.

11. artikulua. Digitalizazioa eta adimen artifiziala (AA).

12. artikulua. Kontratazioa eta dirulaguntza publikoak.

13. artikulua. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua.

II. kapitulua. Arrazakeria prebentzeko eta hari aurre egiteko politika publikoak.

14. artikulua. Hezkuntzaren arloko neurriak.

15. artikulua. Lanaren eta enpleguaren arloko neurriak.

16. artikulua. Osasunaren arloko neurriak.

17. artikulua. Etxebizitzaren arloko neurriak.

18. artikulua. Gizarte zerbitzuen arloko neurriak.

19. artikulua. Segurtasunaren, babes zibilaren eta larrialdien arloko neurriak.

20. artikulua. Komunikazioaren eta sare sozialen arloko neurriak.

21. artikulua. Kirolaren, aisiaren eta denbora librearen arloko neurriak.

22. artikulua. Kulturaren arloko neurriak.

III. kapitulua. Arrazakeriatik babesteko mekanismoak.

23. artikulua. Arrazakeriari eta xenofobiari aurre egiteko arreta.

24. artikulua. Diskriminazioaren aurkako klausula eta eskubideen defentsa.

25. artikulua. Froga-zamaren inguruko erregelak.

26. artikulua. Errepresalien aurkako babesa.

27. artikulua. Eragile juridikoentzako prestakuntza.

28. artikulua. Hirugarren sektoreko entitateei laguntzea eta neurri espezifikoak.

29. artikulua. Mentoretza-programak elkartean.

30. artikulua. Elkarteen aitortza eta parte-hartzea.

II. titulua. Erreparazioa.

31. artikulua. Justizia erreparatiboa.

32. artikulua. Neurri espezifikoak.

33. artikulua. Auzi estrategikoak.

III. titulua. Zehapen-araubidea.

34. artikulua. Zehapen-araubidea.

Lehen xedapen gehigarria. Erregelamendu bidezko garapenerako gaikuntza.

Bigarren xedapen gehigarria. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua.

Hirugarren xedapen gehigarria. Indarra hartzea.

ZIOEN AZALPENA

I

Azken urteetan zabaltzen joan dira arrazagatiko diskriminazioaren kontrako borroka eta arraza edo etniagatiko diskriminazioaren debekuekin lotutako tresna juridikoen garapena, bai nazioarte osoan bai Europan. Esparru orokor gisa hartuta, Nazio Batuen Batzar Nagusiak 2015ean ezarritako Garapen Jasangarriko Helburuen artean, 16.aren helburua da “Garapen jasangarrirako, gizarte baketsuak eta eskusiboki sustatzea, justiziarako aukera ematea guztientzat eta maila guztietan eraginkorrak, arduratsuak eta inklusiboak diren instituzioak eraikitzea”.

Nazio Batuen Batzar Nagusiak 1948an onestitako Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalean oinarritako printzipio gisa jasota daude giza duintasunarekiko errespetua eta berdintasuna eta diskriminazio eza. Halatan, arrazagatiko diskriminazio modu guztiak desagerrarazteari buruzko Nazioarteko Konbentzioa (1965) erreferentziako

esparru espezifikoak da diskriminazio mota horretarako.

Giza eskubideen nazioarteko esparruan berdintasuna substantiboa denez, estatuak beharturik daude arrazagatiko diskriminazioaren kontra borrokatzeko politika espezifikoak eta neurri eraginkorrak hartzea, Konbentzioaren interpretazioa errealitatera egokitzen joateko.

Europako Kontseiluaren esparruan, berdintasunaren eta diskriminazio ezaren printzipioa jasota dago Erroman 1950eko azaroaren 4an onetsitako Giza Eskubideen eta Oinarritako Askatasunen Babeserako Hitzarmenaren 14. artikuluan. Era berean, Arrazakeriaren eta Intolerantziaren kontrako Europako Batzordeak –berme organismoa baita– 16 gomendio plazaratu ditu foru lege hau egiteko funtsezko iturburu izan diren gai espezifiko batzuei buruz (antigitanismoa, enplegua, polizia, eta abar).

Horrez gain, pentsatzekoa denez, Europar Batasunaren Tratatuaren 2. artikuluan ere aipatzen da. Estatu kide guztiek erkide dituzte balio horiek, aniztasuna, bereizkeriarik eza, tolerantzia, justizia, elkartasuna eta emakume eta gizonen arteko berdintasuna ezaugarri dituen gizartearen baitan. Xedapen hori, Europar Batasuneko Oinarritako Eskubideen Gutunaren 21. artikuluekin batera, Europako sorrerako zuzenbidearen oinarri juridikoa da, eta estatu bakoitzak Europar Batasunean onartua denean bete beharreko ondare europarraren parte da. Europako zuzenbide eratorria Kontseiluaren 2000/43/EE Zuzentarauan mamitzen da, bertan arautzen baita pertsonen tratatu berdintasunaren printzipioaren aplikazioa, haien arraza- edo etnia-jatorria gorabehera.

Europar Batasunaren Arrazakeriaren kontrako 2020tik 2025era bitarteko Ekintza Planak aitortzen du egiturazko arrazakeria izan badela, eta estatuei dei egiten die hala dela aitortzeko eta politika proaktibo bidez gaiari heltzeko. Horrez gain, kontuan hartu beharra dago Ijito Herriaren Berdintasun, Inklusio eta Parte-hartzearen aldeko EBren Esparru Estrategikoa, 2020tik 2030era bitartekoa, zeinaren bidez Europar Batasuneko estatuak premiatzen baitira proaktiboagoak izan daitezkeen arrazakeriaren kontrako borrokan, oro har, eta antigitanismoaren kontrakoan, bereziki.

Europako Parlamentuak ere adierazi du –Europar Batasunean giza eskubideen egoera azaltzen duen 2022ko azaroaren 10eko Ebazpenean– diskriminazio, gorroto eta intolerantzia mota oren kontrako borroka areagotu beharra dagoela Europar Batasunean oinarritako eskubideen egoerari buruzko 2020ko eta 2021eko txostenean oinarritu-

ta; ebazpen horretan Batasuna eta Batasuneko estatuak bultzatzen ditu diskriminazio askotarikoaren arazoa sar dezaten berdintasunaren arloko beren politiketan.

Europako Parlamentuaren 2019ko martxoaren 26ko Ebazpenak, jatorri afrikarreko pertsonen Europar Batasunetik kanpoko eskubideei buruzkoak, Batasuneko estatuak eta instituzioei eskatzen die aitortzea jatorri afrikarreko pertsonen arrazakeria, diskriminazioa eta xenofobia pairatzen dutela bereziki, eta, oro har, berdintasun falta giza eskubideak eta oinarriko eskubideak baliatzeko, egiturazko arrazakeriaren pareko egoera alegia, eta pertsona horien eskubidea dutela berdintasun falta horien aurrean babesa jasotzeko norbanako gisa nahiz talde gisa, esate baterako neurri positiboak ezarri haien eskubideak sustatzeko eta osotara eta berdintasunez baliatzeko.

Azkenik, Europako Parlamentuaren 2022ko martxoaren 8ko Ebazpenak, arrazakeriaren kontrako borrokan kulturak, hezkuntzak, hedabideak eta kirolak betetzen duten zereginari buruzkoak, azpimarratzen du Europako gizarteetan gero eta aniztasun kultural handiagoa dagoela eta gero eta gehiago direla atzerrian jaiotakoak eta haien ondorengoak, eta kultura, hezkuntza eta kirola funtsezkoak direla gizarte ireki bat, mundu guztia adeitasunez hartzen duena, sustatzeko. Horrez gainera, garrantzitsutzat jotzen du aitortzea pertsona horiek historian zehar Europako kulturari eta ezagutzari egindako ekarpena eta utzitako legatua, eta aitortzen du arrazakeria oso sustraitua dagoela gizartearen eta atxikirik dagoela bere sustrai kulturei, herentziari eta arau sozialei.

Estatuan, 1978ko Konstituzioaren 14. artikulua berdintasunerako eta diskriminazio ezerako eskubidea aldarrikatzen du, eta horretarako arrazoi bereziki arbuia garrien artean aipatzen ditu jaiotekoa, arraza, sexua, erlijioa edo iritzia; hartara, beste edozein inguruabar pertsonal edo sozialek eragindako diskriminazioa debekatu du.

Neurri fiskalei, administratiboei eta arlo sozialei buruzko abenduaren 30eko 62/2003 Legearen 35. artikulua bidez, Kontseiluaren 2000ko ekainaren 29ko 2000/43/EE Zuzentarauaren 5. artikulua transposizioa egin zen. Zuzentaru hori, hain zuzen ere, pertsonen tratu berdintasunaren printzipioa aplikatzeari buruzkoa da, arraza- edo etnia-jatorria zein den ere. Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan esparruan, Kirolaren arloko indarkeriaren, arrazakeriaren, xenofobiaren eta intolerantziaren aurkako uztailaren 11ko 19/2007 Legea nabarmendu beharra dago.

Azkenik, Tratu berdintasunaren eta diskriminazio ezaren aldeko uztailaren 12ko 15/2022 Lege Integralak aitortzen du pertsona orok eskubidea duela tratu berdintasunerako eta diskriminaziorik ez jasateko, nazionalitateari begiratu gabe, adingabeak nahiz adinez nagusiak izan, legezko egoiliarra izan ala ez, eta adierazten du inork ezin duela diskriminaziorik jasan honakoetan oinarrituta: jaioterra, arraza- edo etnia-jatorria, sexua, erlijioa, sinesmena edo iritzia, adina, desgaitasuna, sexu-orientazioa edo -identitatea, genero-adierazpena, gaixotasuna edo osasun-egoera, egoera serologikoa edo/eta patologiak eta nahasmenduak izateko joera genetikoak, hizkuntza, egoera sozioekonomikoa, edo beste edozein baldintza edo ezaugarri pertsonal edo sozial".

Halere, arau-esparru hori estatuko eta autonomia erkidegoko araudiarekin osatu behar da, hala xe ezartzen baitu Arrazakeriaren eta intolerantziaren kontrako Europako Batzordearen 7. gomendioak, arrazakeriari eta arrazagatiko diskriminaziorik aurka egiteko legegintzaren beharri buruzkoak, bai eta Europar Batasunaren Arrazakeriaren kontrako 2020tik 2025era bitarteko Ekin-tza Planak ere.

Horrenbestez, foru lege honen helburua da, Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoaren 44.18 artikuluan garapen komunitarioaren eta berdintasun politiken arloan aitortzen den eskumen osoa baliatuz, etnia- edo arraza-jatorrian oinarritutako diskriminazioaren prebentzioa, babesa eta erreparazioa sustatuko duten politika publikoak garatzea Europako araudiaren babesean, eta Nafarroara ekartzea giza eskubideen arloko babes estandar zorrotzenak, garapenerako ezinbesteko bidetzat harturik kohesioa bilatzen duen gizarte aurreratu bati hala baitagokio.

Gure erkidegoan, Nafarroako Ijitoen Arreta Integralerako lehendabiziko Planaren ondotik (2011-2014) Ijitoen Garapenerako Estrategia (2019-2022) heldu zen, aitzindaria izan zena antigitanismoaren aurkako borroka helburu estrategikoen artean jasotzeari dagokionez. Ijito Herriaren Berdintasun, Inklusio eta Parte-hartzearen aldeko Estrategia Nazionalarekin (2021-2030) koordinatuta, honako arlo hauek jorratzen ari dira nagusiki: biktimentzako arreta, prestakuntza foru administrazioaren maila guztietan, emakumezko ijitoek jasaten duten diskriminazio intersektionala, eta datuen beharra egoera modu egokian aztertu eta ijitoen kontrako arrazakeriaren eta haren ondorioen kontrako proiektu eta politika publikoak diseinatuz.

Nolanahi ere, antigitanismoaz eta tratu berdintasunaren aipamen orokorrez harago joan beharra dago arrazakeriaren eta xenofobiaren funtsari benetan heltzeko, arazo horiek beren izaera propioa dutelako, gizartean errotua. Horretarako, Foru Komunitatea tresna batzuk sortzen joan da, esate baterako Nafarroako Arrazakeriaren kontra Borrokatzeko Plana, Nafarroako Gobernuak 2022ko martxoaren 16an onetsia, zeinean detektatu baitzen, prestakuntza lanetan betetzeko parte-hartze prozesuari esker, gure erkidegoan dauden migratzaileek arrazakeria eta xenofobia egoerak identifikatzen dituztela nafar gizartean, eta egoera horiekin bizi behar dutela eguneroko.

Toki publikoetan maiz sortzen dira arbuio egoerak, batez ere kalean, garraio publikoan edo kontsumo tokietan espaziorako lehia dagoela sumatzen denean. Populazioaren zati batek oztopatu edo arbuizatzen du migratzaileak “beren tokitik ateratzea”. Mikroarrazakeria eta arrazakeria lausotua eguneroko bizimoduan gertatzen dira, garraio publikoa erabiltzean, merkataritzan, gune publikoetan, kirolean, aisialdian.

Egoera hori aldatu behar da politika aktibo eta espezifikoeekin, eta espero dugu foru lege hau horretarako ekarpen erabakigarria izatea, errealitatea eraldatzeko.

II.

Arrazakeriaren kontrako legeak egiteko, ulertu behar da arrazakeria zer den eta zer mailatan eta nola agertzen den; ulertu arrazakeria fenomeno konplexua eta aldakorra dela, zeinean hiru alderdik jarduten baitute: banakoa, soziala eta instituzionala.

Arrazakeriak botere egitura baten gainean du oinarria, eta horrek ematen die esanahia aurreiritzi sozialei; horrexegatik, instituzionala eta egiturazkoa da, presente dagoelako bizitzaren, kulturaren, gizartean ezartzen diren balio eta harreman guztietan. Eskubideak baliatzea eta ondasun eta zerbitzuak eskuratzea galarazten duten lege edo erregelamenduzko xedapenen bitartez agertzen da. Horrexegatik, erantzuna instituzionala izan behar da beti.

Arrazakeria dagoela aitortzeko, arraza izan behar dugu hizpide, hots, konstruktua sozial bat, zeinak esklabotzaren, Atlantikoan zeharreko giza salerosketaren eta kolonialismoaren bitartez hainbat egitura eta jardunbide ezartzea eragin baitu, gaur egun arte iraun duten desberdintasun sozial eta ekonomikoak ekarri dituztenak. Arrazakeriak pertsonen arteko dimentsioan jarduten du eta eguneroko egintza indibidual edo/eta kolektiboetan

agertzen da. Portaera horiek iruditeria sozialean ugari diren aurreiritzi eta estereotipo historiko batzuekin elikatzen dira, eta horiek, azkenean, legitimatzen dituzte beste talde sozial batzuei buruzko sinesmenak, arrazan oinarritutakoak. Ikuspegi horretatik, Nafarroako Foru Komunitateak ukatzen du giza arrazarik izatea, eta foru lege honetan “arraza-jatorria” terminoa erabiltzen da nazioarteko konbentzioetan erabiltzen den terminologia bera erabiltzeagatik eta oraindik deseraiki ez den eta, izatez, diskriminazioa sortzen duen faktore soziologiko hori badela aitortzeagatik.

Azken urte hauetan, arrazakeriaren kontrako antolaketa soziala gero eta handiagoa denez, pertsona eta talde arrazializatuez hitz egiten da arrazializatzea debatearen erdigunera ekartzeko, honela ulertuta: kategorizazio prozesu bat, talde sozialen arteko harreman desorekatuak eragindakoa, eta “arraza” delako konstruktua soziopolitikoak finkatua, zeina eratzen baita gizakiak identifikatu, bereizi eta desberdintzeko elementu batzuen bidez, ezaugarri fenotipiko, kultural edo/eta erlijio-soekin lotutako irizpideetan oinarrituta. Gaur egun, arrazakeriaren aurkako elkartearen sareak esanahi berria eman dionez kontzeptuari, “pertsona arrazializatuak” erabiltzen da arrazakeriaren balizko biktima diren pertsona guztiak izendatzeko.

Hizkuntzak errealitateak eraikitzen ditu eta ekintzarako esparru bat ematen die; horrexegatik, garrantzitsua da aipatzea arrazakeria eta xenofobia ez direla berdinak. Xenofobiak erreferentzia egiten die atzeritarrekiko mesfidantza, gorroto eta etsaitasuneko jarrera, jokabide eta sentimenduei. Desberdintasuna da arrazakeria dela esateko, tartean agertu behar direla arraza adierazleak, eta xenofobiaren erreferentzia, aldiz, atzeritartasuna da. Foru lege honetan erabaki da tituluan arrazakeria eta xenofobia, biak, mantentzea, zeren, xenofobia arrazakeria modu bat bada ere, gizartean duen garrantzia dela-eta komeni baita haren aipamen espezifikoa egitea.

III.

Foru lege honetan, arrazakeriaren kontrako ikuspegiaren helburu nagusietako bat da sustatzea pertsona arrazializatuak sar daitezzen bizitza sozial, ekonomiko, politiko eta instituzionalean, eta Nafarroako gizarte osoan presentzia eta ordezkartza izan dezaten laguntzea.

Horretarako tresnetako bat ekintza positiboaren erabilera da, praktikan berdintasun erabatekoa bermatzeko bitarteko gisa. Ekintza positiboari esker neurri espezifikokoak har daitezke etnia- edo arraza-jatorriagatik pertsona batzuek dituzten egiturazko desabantailen prebentziorako eta konpen-

tsaziorako. Politika publiko horrekin aitortzen da, batetik, pertsona askok beren etnia- edo arrazajatorria dela-eta eremu eta eskubide askotara iristeko egin beharreko ahalegin gehigarria, haurtzarotik hasita egiturazko arrazakeriak ezartzen dituen oztopoak gainditzeko, eta, bestetik, aniztasunak gizarte osoarentzat sortzen duen eragin positiboa.

Azkenik, foru lege honetan, arrazakeriaren kontrako ikuspegiak berekin dakar aitortzea ehun sozialaren prozesuak eta estrategia kolektiboak funtsezko tresna bat direla arrazakeriaren kontrako borrokan; eta arrazakeriaren kontrako borrokan esperientzia duten elkarte edo entitateak legitimatuta daudela solaskide nagusi gisa, haiei espazioa emateko eta entzuteko. Horregatik foru lege honen helburuetako bat da arrazakeriaren kontrako kolektiboek sentitzea legea beren prozesuaren emaitza dela, eta izan dadin arrazakeriaren kontrako kolektiboek prebentzio tresna bat, legearen beraren eta haren analisiak sortzen dituen gogoen zabalkundearen bidez. Gogoeta kolektibo horiek, aldi berean, foru lege hau berrikusi eta hobetzeko tresnarik onena izanen dira.

Giza eskubideen ikuspegia da foru lege honen artikulua guztien inspirazio iturri. Horrekin batera, arau honek genero ikuspegia ere barnean hartzen du, hau da, kontuan izaten du zer desberdintasun dagoen modu sistematikoan emakumeen eta gizonen artean, baldintzetan, egoeretan, beharretan eta asmoetan, arlo guztietako politika guztietan, haien plangintza, garapen eta ebaluazioari dagokienez. Análisi eta lanerako metodologia gisa, ikuspegi horrek ahalbidetzen du emakumeen eta gizonen desberdintasunak ikusgai jartzea eta beraz, langai izatea: aintzat hartzen ditu gizartearen emakumeei eta gizonei ematen zaizkien eginkizunak eta zereginak eta horiei ematen zaien balioa.

Foru lege honek ikuspegi intersektionala ere bere egiten du. Europar Batasuneko Arrazakeriaren aurkako Ekintza Planak (2020-2025) ezartzen duenez, ikuspegi intersektional batek sakontzen du egiturazko arrazakeriaz dugun ezagutza eta erantzunak eraginkorragoak izatea lortzen du. Ikuspegi horretan aztertzen da desberdintasun sozialen adierazle desberdinek nola elkar gurutzatzen duten eta gurutzaketa horiek nola laguntzen duten zapalkuntza, diskriminazio edo pribilegio agerpen bereziak sortzen. Diskriminazio-arrazoi bat baino gehiago aldi berean elkartzeak diskriminazio espezifiko mota bat sortzen du, berezko ezaugarriak dituen zapalkuntza-modu bat alegia. Kontua ez da diskriminazio-arrazoiak metatzea, baizik eta haien arteko gurutzaketak sortzen duen diskriminazioa diskriminazio baturaz bestelakoa

dela. Ikuspegi horrek eskatzen du testuinguru batean nagusitzen diren botere dinamikak eta desberdintasun sistemak aitortzea eta aztertzea, eta horiei aurre egiteko modu substantiboan eta intentzioarekin lan egitea.

Genero ikuspegia ikuspegi intersektionalarekin konbinatu behar da. Ildo horretan doa Arrazagatiko Diskriminazioa Desagerrarazteko Batzordeak dioena bere 25. gomendio orokorrean, generoaren lotutako arrazagatiko diskriminazioez ari dela (2000).

Horrenbestez, arreta espezifiko ematen zaio matxismoaren eta arrazakeriaren arteko intersektioari, emakume arrazializatuak uzten baititu egoera bereziki zaugarrian eta indarkeriaren menpe egoteko arrisku handiarekin.

IV.

Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko foru legeak 34 artikulua ditu, lau titulutan banatuta, eta hiru azken xedapen.

Atariko tituluan aplikagarriak diren xedapen orokorrak jasotzen dira. Foru lege honen xedea ezartzen da, hau da, baldintzak sustatzea, berdintasunerako eta etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminatua ez izateko oinarrizko eskubidea benetakoa eta eraginkorra izan dadin, Nafarroako Foru Komunitatean, bizitzaren arlo eta etapa guztietan. Diskriminazioaren eta arrazakeriaren kontzeptuak eta tipologia zehazten dira, bai eta aplikazio eremua eta ekintza positiboa jasotzea ere.

I. tituluan prebentzio eta babesaren arloan aplikatu beharreko neurriak arautzen dira. Arrazakeriaren prebentziorako mekanismoak ezartzen ditu, hala nola aitortza instituzionala, arrazakeriaren eta xenofobiaren kontra borrokatzeko planak, administrazio publikoko langileen trebakuntza, gardentasuna adimen artifiziala delakoari dagokionez eta kontratazio eta dirulaguntza publikoei dagokiena. Horrez gain Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseiluaren sorrera ere jasotzen du, kontsulta eta parte-hartzerako organo gorena izan dadin Nafarroako Foru Komunitatean etnia- edo arraza-jatorriagatiko diskriminazioaren arloan.

Era berean, hainbat arlotan arrazakeriari aurrea hartzeko eta haren kontra borrokatzeko politika publikoak arautzen ditu: hezkuntza, lana eta enplegua, osasuna, etxebizitza, gizarte zerbitzuak, segurtasuna, babes zibila eta larrialdiak, komunikazioa eta sare sozialak, kirola, aisia eta denbora libre, eta kultura.

Bukatzeko, arrazakeriaren aurkako babes mekanismoak ezartzen ditu, esate baterako Arrazakeriari eta xenofobiari aurre egiteko Nafarroako Arreta Zerbitzua, errepresalien kontrako babesa, operadore juridikoentzako prestakuntza eta hirugarren sektoreko entitateentzako eta Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren kontra lan egiten duten elkarteentzako laguntza, bereziki pertsona arrazializatuen edo gutxiengo etnikoetako pertsonen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena dutenentzat.

II. tituluaren aitortzari eta erreparazioari dagokion guztia xedatzen da, barne hartuta, esanahi eta ondorio bereziak dituelako, ijito herriaren aitortza eta pertsona beltz esklabizatuen Atlantikoan zeharreko salerosketak eragindako kaltea. Bukatzeko, aurreikusten da abian jartzea auzi estrategikoak gizartea eraldatzeko potentzialtasuna duten garrantzizko gaietan.

Azkenik, III. tituluaren bidez zehapen-araubidea gehitu zaio Tratu-berdintasunaren eta diskriminazio ezaren aldeko uztailaren 12ko 15/2022 Lege integralari.

Errealitate konplexuetarako soluzio errazik ez dagoela aitortuta, foru lege honek justizia errestituratuaren erabilerearen alde egiten du, arrazakeriaren ondorioei dagokienez prebentzio eta erreparazio tresna egokia delakoan. Ikuspegi horretatik abiatuta, aitortzen da aurreiritziak gainditzeko eta eraldaketa sozialerako biderik indartsuena dela pertsonen arteko solas errestituratuoa, adierazpen zintzoa, entzute aktiboa eta enpatikoa eta akordio adostuen bidez soluzio amankomunetara iristeko gaitasuna.

Jardunbide errestituratu komunitarioak judizializatu gabeko gatazkak prebenitzeko eta konpontzeko tresnak dira, bai eta gizarte-kohesioa sustatzekoak ere, helburu dutenak konfiantzazko, errespetuzko eta zaintzako baldintza kolektiboak sortzea, sor daitezkeen gatazkak komunitateak berak kudea ditzan hasierako faseetan eta modu espontaneoan.

ATARIKO TITULUA **Xedapen orokorrak**

1. artikulua. Xedea.

Foru lege honen xedea da bermatzea behar bezala betetzen direla Nafarroako Foru Komunitateko pertsona guztien berdintasunerako eta nazionalitateagatik eta etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminatua ez izateko oinarritzko eskubidea eta giza duintasunarekiko errespetua, printzipio horiek egiaz eta eraginkortasunez bete daitezzen bizitzaren arlo eta etapa guztietan.

2. artikulua. Diskriminazioaren kontzeptua.

Foru lege honen ondorioetarako, «tratu berdintasunaren printzipioa» etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminaziorik eza da. Mota hauek daude:

– Zuzeneko diskriminazioa: pertsona batek bizi duen egoera, jasotzen duen tratua okerragoa denean bere antzeko egoeran edo egoera parekagarrian dagoen beste pertsona batek jasotzen duena, jaso izan duena edo jasoko lukeena baino, etnia- edo arraza-jatorriagatik.

– Zeharkako diskriminazioa: itxuraz neutroa den xedapen, irizpide, interpretazio edo jardunbide batek etnia- edo arraza-jatorri jakin bateko pertsonak desabantaila berezian jartzen dituen beste pertsona batzuen aldean, salbu eta xedapen, irizpide edo jardunbide hori objektiboki justifikadaiteke helburu legitimo batez, eta salbu eta helburu hori lortzeko bitartekoak egokiak eta beharrezkoak badira.

– Loturagatik diskriminazioa: pertsona batek edo talde batek desabantaila edo diskriminazioa jasaten duenean pertsona edo talde batekin duen loturagatik edo harremanagatik, bere etnia- edo arraza-jatorria dela-eta.

– Oker batengatik diskriminazioa: pertsona bat edo pertsona-talde bat bere etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminatua denean, hautemate oker baten ondorioz.

– Diskriminazio interseksionala: diskriminazio-arrazoi bat baino gehiago aldi berean elkartzeak diskriminazio espezifiko mota bat sortzen du, berezko ezaugarriak dituen zapalkuntza-modu bat alegia.

– Arraza-segregazioa: arraza-kategorietan oinarrituta pertsona taldeak marjintzeko, baztertzeko edo diskriminatuzko prozesu instituzionalizatuak; hainbat esparrutan eta hainbat modutan gerta daiteke: hezkuntzan, lan munduan, etxebizitzaren arloan, toki publikoetan eta ondasun eta zerbitzuak eskuratzean.

– Jazarpena: diskriminaziotzat hartzen da baldin eta nahi ez den portaera bada, pertsona baten arraza- edo etnia-jatorriarekin loturik, haren helburua edo ondorioa bada pertsonaren duintasunari erasotzea eta beldurrezko ingurune bat sortzea, edo etsaitasunezkoa, apalgarria, umiliagarria edota iraingarria.

– Diskriminatuzko agindua: diskriminaziotzat hartzen da pertsonak beren etnia edo arrazagatik zuzenean edo zeharka diskriminatuzko agindu edo jarraibide oro.

3. artikulua. Aplikazio-eremua.

Foru lege hau Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari eta foru sektore publiko instituzionalari aplikatzen zaie, azken hau Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari eta foru-sektore publiko instituzionalari buruzko martxoaren 11ko 11/2019 Foru Legearen 2.1 artikuluan definitzen den moduan. Halaber aplikatuko zaie Nafarroan bizi diren, dauden edo jarduten duten pertsona fisiko edo juridiko pribatuei ere, foru lege honetan eta gainerako ordenamendu juridikoan jasota dauden baldintzetan eta irismenarekin.

4. artikulua. Ekintza positiboak.

Praktikan berdintasuna bermatze aldera, Nafarroako Gobernuak neurri espezifikokoak hartuko ditu, prebenitzeko eta konpentsatzeko etnia- edo arraza-jatorriagatik pertsonen modu estrukturalen eragiten dieten egiturazko desabantailak, batez ere diskriminazio askotarikoa eta interseksionala jasaten duten pertsonen kasuan.

5. artikulua. Definizioak.

1. Foru lege honen ondorioetarako, honela ulertuko dira honako hauek:

Arraza: konstruktua politiko eta sozial bat da, historikoki erabili izan dena pertsonak bereizteko, diskriminazioa eta berdintasun eza sortzen duten kategoria kultural, fenotipiko, erlijioso eta abarretan oinarrituta.

Arrazializazioa: kategorizazio-prozesu bat, gizarteko taldeen arteko desberdintasunezko harremanak sortutakoa, arraza izeneko gizarte-konstruktuan oinarrituta. Prozesu horrek oinarrian ditu gizakiak identifikatzeko, bereizteko eta desberdintzeko elementu batzuk, ezaugarri fenotipiko, kultural eta erlijiosoen lotutako irizpide zehatz batzuk kontuan hartuta.

Arrazakeria: talde batek beste bat mende hartzeko eta gutxiagotzeko sistema, desberdintasunen arrazializazioan oinarritzen dena eta dimentsio pertsonal eta kolektiboaren arabera taxutzen dena. Hainbat ideia, diskurtso eta jardunbideren bidez adierazten da: ikusezintasuna, estigmatizazioa, diskriminazioa, bazterkeria, esplotazioa, eraso eta gabetzea.

2. Foru lege honen bidez arrazakeriaren agerpen hauen kontra jo nahi da bereziki:

Egiturazko arrazakeria: ideologia honek instituzionalizaturiko hainbat jarrera, portaera eta jardunbide biltzen ditu, eta horiek diskriminazioa eta gizarte-desberdinkeria eragiten dute arraza-izae-ran oinarrituta. **Arrazakeria instituzionala:** erakundeen eta antolakundeen funtzionamendua, hala-

koa non, azkenean, desberdintasunak sortzen baititu herritar taldeen artean, haien jatorriaren edo arrazializazioaren arabera, ondasunak, zerbitzuak eta aukerak banatzeko orduan. Hartan sartzen dira talde arrazializatuari zuzenean nahiz zeharka kalte egiten dieten politikak, jardunbideak eta prozedurak, galarazten dietenak berdintasunezko posizio batera iristea.

Gizarte-arrazakeria: pertsonen artean gertatzen da, eta eguneroko honako ekintza indibidual edo/eta kolektibo hauen bidez azaleratzen da: hitzezko erasoak, eraso fisikoak, tratu txarrak, diskriminazio-jardunbideen edo desberdinkeraren baliadazioa.

Xenofobia: atzeritarrekiko mesfidantza, gorroto eta etsaitasunezko jarrera, jokabide eta sentimenduei egiten die erreferentzia.

Antigitanismoa: ijitoen kontrako arrazakeria mota espezifikoa, arraza nagusitasunaren ideologian oinarritua, zeina gizagabetze eta arrazakeria instituzionalaren modu bat baita, diskriminazio historiko batek elikatua, besteak beste azaleratzen dena indarkerian, beldurraren diskurtsoan, esplotazioan eta diskriminazio modurik agerikoenean.

Islamofobia: arrazakeria espezifikoa, islamaren jarraitzaileen kontrako edo, izan ala ez, halakotzat hartzen direnen kontrako. Joera horretaz intolerantzia eta diskriminazio erlijiosoa balitz bezala hitz egin ohi da, arrazarekin zerikusia duela alde batera utzita. Baina arrazakeria mota historiko bat du oinarri, musulmana den beste horren sinesmenak gutxiesten dituen eta, horrenbestez, haren kontrako diskriminazioa eta berdintasunik gabeko estatusa legitimatzen dituen. Islamofobia eta antisemitismoa arrazakeriaren agerpenak dira, kultura eta erlijioa arraza adierazle gisa baliatzen dituztenak.

Beltzen kontrako arrazakeria: hezkuntza, osasun arreta eta justizia bezalako instituzioetan erroturik dauden politikak eta jardunbideak, Afrika beltzeko jatorriko pertsonen kontrako sinesmenak, jarrerak, aurreiritziak, estereotipoak edo/eta diskriminazioa islatzen eta sendotzen dituztenak.

Sinofobia: Txinako jatorriko pertsonen edo haien ondorengoen, kulturaren edo bien kontrako gorroto edo/eta arbuio mota. Herra horrek ekintza arrazistak eta xenofoboak sortzen ditu, eta horrek komunitate horren aurkako eraso fisikoak, hitzezkoak, psikologikoak edo/eta instituzionalak eragiten.

I. TITULUA Prebentzio eta babes neurriak

I. KAPITULUA Arrazakeria eta xenofobia prebenitzeko mekanismoak

6. artikulua. Diskriminaziorik ezeko printzipioa txertatzea politika publikoetan.

Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak eta sektore publiko instituzionalak politika publiko eta jarduera administratibo guztietan bermatuko dute berdintasunaren eta etnia edo arrazagatiko diskriminaziorik ezeko printzipioa.

Administrazioak arrazakeria eta xenofobia desagerrarazteko hartu behar diren neurri guztiak hartuko ditu.

Departamentuen arteko koordinazio-talde bat sortuko da, berdintasunarekiko eta etnia- edo arraza-jatorriagatiko diskriminaziorik ezarekiko konpromisoa bermatzeko, zeharkakotasunez.

7. artikulua. Kulturen arteko bizikidetzaren sustatzea.

Nafarroako Gobernuak kulturen arteko bizikidetzaren sustatuko du, elkarrekiko errekonozimendua, elkar ulertzea eta elkarren ezagutza bultzatuz.

8. artikulua. Aitortza eta babes instituzionala.

1. Nafarroako Gobernuak Nafarroan arrazializatutako pertsonen diskurtsoei eta narrazioei tokia ematen eta zabaltzen lagunduko du. Hartara, kanpaina eta ekintza positiboak babestu eta egiten ditu, aniztasunaren balio positiboa sustatzeko helburuarekin.

2. Antolakundeek eta enpresek erantzukizun sozialeko ekintzak egitea ere sustatuko du, hots, neurri ekonomikoak, merkataritzakoak, lan-arlokoak, asistentzialak edo bestelakoak ezartzea, helburua izanik tratatu berdintasunerako eta etnia edo arrazakeriagatiko diskriminaziorik ez izateko baldintzak sustatzea antolakunde eta enpresa horietan edo haien ingurune sozialean, zeinek Administrazioaren aholkularitza izan baitezakete proiektuan eta ekintza horien aplikazioan, eta plantillako ordezkariari hartutako neurri horien berri emateko betebeharrarekin.

9. artikulua. Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko planak.

1. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurkako Borrokarako Nafarroako Plana taxutuko du Nafarroako Gobernuak. Plana izanen da jarduketaren ardatz nagusia, helburuak eta ildo estrategikoak ezarriko baititu, bai eta, hartu beharreko neurriak

bilduta, horretarako aurrekontua eta planaren ebaluazioa egiteko gobernantza-eredua ere. Estatuan eta Europar Batasunaren esparruan onesten diren arrazakeriaren aurkako planak gogoan hartuta ezarriko da plan hori, eta 5 urterako berrikusi eta berrituko da.

Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokan lan egiten duten antolakundeek eta gutxiengo etnikoetako pertsonen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena duten elkarteek plan horren prestaketan, jarraipenean eta ebaluazioan parte hartzen dutela bermatuko da.

2. Nafarroako Gobernuak behar den bultzada eta laguntza tekniko eta ekonomikoa emanen dizkie toki erakundeei, arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko neurriak eta planak gara ditzaten, arrazakeriaren agerpen espezifikoak erantzuteko beren eskumenen esparruan. Plan horiek parte-hartze prozesuen bidez egitea sustatuko da, eta Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan ari diren antolakundeek eta pertsona arrazializatuen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena duten elkarteek egindako lan kolektiboan oinarrituta.

3. Nafarroako Gobernuak gizarte-erakundeak bultzatuko eta babestuko ditu, arrazakeriaren aurka borrokatzeko planak edo jardura-protokoloak txerta ditzaten etnia- edo arraza-jatorriagatiko diskriminazio-kasuetan.

4. Administrazio korporatiboek, enpresa-erakundeek, sindikatuek, irabazi-asmorik gabeko erakundeek, partzuergoek eta zerbitzu publikoak kudeatzen dituzten era guztietako entitateek arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako neurri espezifikoak edo protokoloak izateaz arduratuko da Nafarroako Gobernuak.

5. Enpresetan eta antolakundeetan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako neurriak eta protokoloak egin eta ezar daitezten sustatuko du Nafarroako Gobernuak, eta laguntza eta aholkularitza emanen dizkie horiek prestatzeko.

10. artikulua. Prestakuntza.

1. Nafarroako Gobernuak prestakuntza eta sentsibilizazio egokia emanen die profesionalen honako hauei buruz: arrazakeria eta etnia edo arrazagatiko diskriminazioa, arrazakeriaren aurkako ikuspegia eta estereotiporik gabeko komunikazio inklusibo eta ez-arrazista. Arreta berezia emanen zaie prebentzio, detekzio, arreta, asistentzia eta suspertze lanak egiten dituztenei honako arlo hauetan: osasuna, hezkuntza, lan mundua, gizarte zerbitzuak, justizia eta segurtasun kidegoak, kirola eta aisia, eta komunikazioa.

2. Beste administrazio publiko batzuetako transferitu gabeko langileen prestakuntza ere sus-tatuko du, funtzionarioak izan nahiz lan-arlokoak izan, lankidetzaz hitzarmenen bidez edo beste tres-na batzuk baliatuz.

11. artikulua. Digitalizazioa eta adimen artifi-ziala (AA).

Foru Administrazio Publikoan algoritmo-siste-men eta adimen artifizialeko sistemen gardentasu-naren eta publizitate teknikoaren printzipioak bete-ko dira, sistema horiek trazabilitaterako bidea eman behar baitute, eta ulergarriak eta egiaztaga-riak izan. Era berean, adimen artifizialaren erabi-lerak ukitutako herritarren parte-hartzea bermatu-ko da, aukera izan dezaten adierazteko ea egokitzat jotzen duten sistema baten erabilera aldatzea edo erabiltzeari uztea, desberdinkeriak sortzen badituzte edo diskriminatzaileak badira.

12. artikulua. Kontratazioa eta dirulaguntza publikoak.

1. Kontratu publikoen kontratazio-agirietan kontratuaren xedearekin lotutako adjudikazio iriz-pideak ezartzen ahalko dira, aniztasuna modu positiboan ikusarazten duten eta etnia- edo arra-za-jatorri minoritarioko pertsonen gaitasunak aitortzen dituzten neurriak baloratuko dituztenak, baita arrazakeriaren eta xenofobiaren kontrako detek-zio, prebentzio eta jardun neurriak eta protokoloak ere.

Era berean, kontratuak betetzeko baldintza bereziak ezartzen ahalko dira, aniztasuna modu positiboan ikusarazteko eta etnia- edo arraza-jato-ri minoritarioko pertsonen gaitasunak aitortzeko neurriekin lotuta, bai eta arrazakeriaren eta xeno-fobiaren kontrako detekzio, prebentzio eta jardun neurriak eta protokoloak betetzearekin ere.

2. Dirulaguntzak arautzeko oinarrietan, edo Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak edo hari lotutako edo haren mendeko organismo eta entitateek deitzen dituzten bestelako laguntza publikoak arautzekoetan, dirulaguntzak emateko irizpide objektiboak gehitzen ahalko dira, horien bidez baloratzeko eskatzaileek arrazakeriaren aurka borrokatzeko planak ote dituzten, aniztasu-na sustatzen eta aitortzen parte hartzeagatik aitortza publikoa ote duten, eta antolakundearen egitu-ran etnia- edo arraza-jatorri askotariko langileak ote dituzten.

13. artikulua. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua.

1. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua sortzen da honen bidez, Foru Administrazio Publikoan etnia-

edo arraza-jatorriak eragindako diskriminazioaren arloan kontsulta eta parte-hartzerako organo gore-na izan dadin.

2. Kontseiluak eginkizun hauek izanen ditu:

a) Kontsulta eta aholkularitza eginkizunak betetzea etnia- edo arraza-jatorriak eragindako diskriminazio eza helburu duten politikak diseina-tzeko.

b) Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan lan egiten duten elkar-teen parte-hartze kolaboratiboa artikulatzea, batez ere pertsona arrazializatuen edo gutxiengo etnikoeta-koen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena dutenena, etnia- edo arraza-jatorriak eragindako diskriminaziorik ez izatea helburu duten politika publikoak planifikatzen, gauzatzen eta haien jarraipena eta ebaluazioa egiten.

c) Nafarroan etnia- edo arraza-jatorriak eragin-dako diskriminazioaren inguruko egoera orokorra aztertu eta ebaluatzea.

d) Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurkako Borrokarako Nafarroako Planari buruzko txostenak egitea, Nafarroako Gobernuak onetsi aurretik.

e) Indarreko arauetan ezartzen zaizkion gaine-rako eginkizunak.

3. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua arrazakeria-ren eta xenofobiaren aurkako borrokaren arloko eskumena duen departamentuari atxikita egonen da. Departamentu horrek behar adinako laguntza teknikoa eman beharko dio bere eginkizunak egoki bete ditzan.

4. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseiluaren osaketa, antolaketa eta funtzionamendua foru dekretu baten bidez ezarriko da. Betiere, batzordeko kide izanen dira honako hauen ordezkariak:

a) Nafarroako Foru Komunitateko Administra-zioa.

b) Nafarroako toki entitateak.

c) Nafarroako Arartekoa.

d) Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan ari diren elkar-teen.

e) Nafarroan pertsona arrazializatuen edo gu-txiengo etnikoetakoen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena duten elkar-teen.

II. KAPITULUA

Arrazakeria eta xenofobia prebenitzeko eta hari aurre egiteko politika publikoak

14. artikulua. Hezkuntzaren arloko neurriak.

1. Irakaskuntzaren bidez, berdintasun printzipioan eta etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminatua ez izatekoan heztea bultzatuko da, baita printzipio hori ezagutzea eta ulertzea ere. Horrez gain, jakitera emanen da foru lege hau izan badela, eta honen edukiak azalduko dira.

2. Hezkuntzaren arloko eskumena duen departamentuak beharrezkoak diren neurriak ezarriko ditu eskola-segregazioa ezabatzeko, eta bermatzeko ikasleak modu ekitatiboan banatzen direla hezkuntza-maila guztietan.

3. Ikastetxeetako langileentzako prestakuntza eskaintzan prestakuntza espezifikoa egonen da kultura aniztasunari buruz, arrazakeriaren aurkako jarrerari buruz eta ikasle arrazializatuak eta migratuak Nafarroako hezkuntza-sisteman txertatzeari buruz. Prestakuntza horren helburua da modu positiboan ikustea ikasle guztiak, zalantzarik egon ez dadin denek hezkuntza-arrakasta lor dezaketela, ez eta desorekarik ere hezkuntza zein lanbide-arloko ibilbideak proposatzeko orduan. Horrela, bada, arrazakeriaren aurkako ikuspuntua aplikatuko da bai tutoretzetan bai, zeharka, curriculumak irakasteen.

4. Etnia- eta arraza-aniztasun osoaren parte-hartzea sustatuko da, hezkuntza komunitateko organoen osaketarako ezarritako bideetatik.

15. artikulua. Lanaren eta enpleguaren arloko neurriak.

1. Nafarroako Gobernuak estrategia autonomiko bat abian jarriko du, politika publiko zehatz batzuekin. Politika horiek helburu izanen dute arraza-diskriminazioa eta enplegu-arloko jazarpena ezabatzea, eta parte-hartzea hobetzea, halako moduz non berdintasunez jarduten ahalko duten lan arloan arraza-diskriminazioa gehien paira dezaketen pertsonak.

2. Nafarroako Gobernuan enpleguaren arloko eskumena duen erakundeak enplegu-politika aktiboak sustatuko ditu, sendotzeko eta sustatzeko bai kompetentzia pertsonalak eta profesionalak, bai enplegarritasuna. Politika horiek bide emanen dute pertsonak eredu zuzen bat izan dezaten enplegu aukeretarako.

Prestakuntza espezifikoa bultzatuko dira, enplegua lortzeko aukerak sustatzearen pertsona arrazializatu gutxien -bereziki, emakumeak- dauden sektoreetan.

3. Nafarroako Gobernuan lan-arloko eskumena duen departamentuak neurriak bultzatuko ditu, arraza edo etniagatik diskriminatu litezkeen pertsonak erakunde profesioaletan eta sindikatuetan afiliatu eta parte hartzeko eskubidea izatea bermatzeko.

Gizarte-eragileen bitartez bultzatuko da hitzarmen kolektiboetan sartzen direla etnia- edo arraza-jatorriagatik pertsonak diskriminatzeko modu oro prebenitzeko, ezabatzeko eta zuzentzeko klausulak.

16. artikulua. Osasunaren arloko neurriak.

Osasunaren arloko eskumena duen departamentuak behar diren neurriak hartuko ditu, batetik, osasun-zainketak hartzeko orduan arraza edo etniagatik diskriminazioa desagerrarazteko, eta, bestetik, pertsona arrazializatuaren osasun integrala modu positiboan sustatzeko, gainerako herritarren baldintza berberetan. Zehazki:

a) Neurriak hartuko dira ziurtatzeko ez dela etniagatik diskriminaziorik gertatzen osasun-arretan, osasun mentaleko arreta barne. Horretarako, genero-ikuspegi interseksionala eta arrazakeriaren aurkakoa txertatuko da, eta protokoloak egiten dira pazienteen eta lan-inguruneak jokabide arrazistak prebenitzeko. Osasunari buruzko informazioa hainbat hizkuntzatan eman beharko da, pertsonen osasun integralerako zerbitzua bermatzeko, bakoitzaren etnia- edo arraza-jatorria zein den ere, baldintza berberetan.

b) Osasun-arloko jarrera arrazistak prebenitzeko ekintzak egiten dira hainbat hizkuntzatan (gidak eta prestakuntza-materiala barne).

c) Prestakuntza emanen zaie osasun-arloko eta kudeaketako langileei: osasunerako eskubide unibertsalari, tratu-berdintasunari eta etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminatua ez izateari buruzko edukiak irakatsiko zaizkie. Eduki horien helburua izanen da jendeak hobeki ezagutzea osasun-arreta jasotzearen arloko arauak, herritarrek osasun-zerbitzuetara eraginkortasunez iritsiko direla bermatzeko. Bereziki, prestakuntza emanen zaie osasun mentalaren arloko langileei, ematen den arreta arrazakeriaren aurkako ikuspegi kultur arteko batean oinarritua dela ziurtatzeko.

d) Ikerketa-lanak sustatuko dira, osasun-laguntza publikoaren kalitatea ebaluatzeko, eta balioes- teko zer eragin dituen egiturazko arrazakeriak pertsona arrazializatuaren osasunean. Horren helburua da osasun politikak birdefinitzea, lortu nahi baita herritar guztien osasun-arloko beharrak ekitatez asetzea.

e) Sustatuko da ezaba daitezela, lan-arloan, arlo sozialean eta eskolakoan, estigma sortzen duten jarrera, arau eta jardunbide oro, bai eta gaitasunagatiko diskriminazioa ere, etnia- edo arraza-jatorriarekin interseksionala denean.

17. artikulua. Etxebizitzaren arloko neurriak.

1. Nafarroako Gobernuak neurriak hartuko ditu bizitegi-arloko segregazioaren aurka borrokatzeko. Horretarako, Nafarroako bizitegi-arloko segregazioaren mapa eginen da, zeinean emanen baitira segregazioaren dimentsioei eta mailei buruzko datuak (segregazio larria, bizitegi-kontzentrazio handia, pilaketa edo txabolismo bertikala, esate baterako).

2. Honako gai hauei buruzko informazioa emanen da, hainbat hizkuntzatan: pertsona arrazializatuen eskubideak, etxebizitzaren eta errentamenduen arloko legeria, diskriminaziozko eta legez kanpoko jardunbideak eta jardunbide horietatik babesteko nahiz jardunbide horiek zehatzeko mekanismoak.

3. Lanbide elkargoek beharrezkoak diren mekanismoak ezarriko dituzte bermatzearren etxebizitza eskuratzeko tratu-berdintasunaren eta diskriminazio ezaren araudia betetzen dela finken salerosketarekin edo errentamenduarekin lotutako jarduera profesionalean.

18. artikulua. Gizarte zerbitzuen arloko neurriak.

1. Nafarroako Gobernuak, bere eskumenen esparruan, gizarte zerbitzuak etnia- edo arraza-jatorriagatiko inolako diskriminaziorik gabe ematen direla bermatuko du, eta zerbitzuak eraginkortasunez baliatzen direla berdintasunez, zuzentasunez eta birbanaketa-justiziaz, gizarte zerbitzuen arloko araudiak ezartzen duen moduan.

2. Tratu berdintasuna eta etnia- edo arraza-jatorriagatiko diskriminaziorik eza bermatuko zaie pertsona guztiei eta oro har ezarritako baldintza berberetan, eskubide, zerbitzu, prestazio eta laguntza sozialak eskuratzeko.

19. artikulua. Segurtasunaren, babes zibilaren eta larrialdien arloko neurriak.

1. Foru lege honen ondorioetarako, ez da erabiliko etnia- edo arraza-ezaugarrietan oinarritutako profilik. Arrazarekin, etniarekin, erlijioarekin edo jatorri nazionalarekin lotutako adierazleak ezin izanen dira delitu-jokabide baten adierazle gisa erabili.

2. Nafarroako Gobernuak protokolo integral bat prestatuko du gorroto, arrazakeria eta xenofobia delituekin lotutako biktimentzat, helburu nagusia

izanen duena delituen salaketak jasotzea, sare sozialean egiten direnak barne, biktimei arreta, babesa eta orientazioa ematea poliziaren arloan eta larrialdiei ematen zaien arretaren arloan, biktimak elkartzen dituzten eta giza eskubideak babesten dituzten erakunde edo elkarteekin koordinatzea.

3. Nafarroako Gobernuak prestakuntza espezializatua eskainiko die Foru Komunitateko segurtasun-indar eta -kidego guztiei eta babes zibilaren eta larrialdien arretaren arloan lan egiten duten guztiei, honako hauen gainean: etnia- edo arraza-jatorriagatiko arrazakeria eta diskriminazioa, kultura-aniztasunaren polizia-kudeaketa eta emakume arrazializatuen aurkako indarkeria matxista.

20. artikulua. Komunikazioaren eta sare sozialeko arloko neurriak.

1. Nafarroako Foru Komunitateko hedabideek, publikoek nahiz pribatuek, zein den ere haien difusio-bidea, errespetatu egin beharko dute pertsonen eskubidea tratu berdintasunerako, eta saihestu etnia- edo arraza-jatorriagatiko diskriminazio edo estigmatizazio mota oro informazioaren tratamenduan, edukietan eta programazioan, mezu komertzialak eta publizitatea barne.

2. Nafarroako Gobernuak, bere eskumenen esparruan, hedabideen eta informazioaren teknologien enpresen independentzia oztopatu gabe, sustatu behar du horietan har daitezen kode deontologikoak eta autoerregulaziorako akordioak, aurreiritzi diskriminatzaileak eta estereotiporik gabekoak, lagungarriak direnak honetarako:

a) Errespetuzko hizkuntzaren erabilera sustatzeko, batez ere arrazista eta xenofobia ez den hizkuntza, diskriminatzailea ez dena, orokorrean, hedabideetan terminologia iraingarria desagerrarazten laguntzen duena, mezu komertzialak eta publizitatekoak barne.

b) Gorrotora bultzatzeko diskurtsoak gertatzen direnean, horiek tratatzen eta haiei aurre egiten hedabideek dituzten eskumenak azpimarratzea.

c) 1. artikuluan aipatzen diren kolektibo guztien ordezkaritza handitzea.

d) Eraginkortasuna hobetzea berdintasunerako eskubidearen kontra doazen edukiak prebenitzen eta desagerrarazten.

3. Nafarroako Gobernuak, bere eskumenen esparruan, zaindu behar du eduki diskriminatzaileak zabal ez daitezen eremu digitalean.

4. Nafarroako Gobernuak kontzientziazio kanpainak egiten ditu helburu hauetarako: tratu berdintasuna eta etnia- edo arraza-jatorriagatiko dis-

kriminazio eza sustatzea hedabideetan; informazio jarduerak sustatzea foru lege honetan aipatzen diren kolektiboetarako buruz; gorrotora bultzatzeko diskurtsoez gogoeta sustatzea, eta horiek saihesteko moduei buruzko prestakuntza ematea eta hedabideetan indartzea gai honetako autoerregulazioa. Era berean, Nafarroako Gobernuak prestakuntza-ekintzak sustatuko ditu komunikatzaileak gaitzeko Nafarroan, sarean lan egin dezaten arrazakeriaren eta gorroto-diskurtsoen aurka mezuak zabaltzeko konpromisoarekin, kultura arteko ikuspegitik eta ikuspegi feminista interseksionaletik.

5. Nafarroako Gobernuak irmoki egingen die aurre sare sozialetan ugaritu diren gorroto-diskurtsoei. Hartara, laguntza emanen du Europako Batzordeak sustatutako prozesu batzuetan, zeinetan monitorizatuko baita Europar Batasunak duen jokabide kodea, Interneten gorrotoa legez kanpo sustatzearen kontrakoa. Era berean, protokolo bat ezartzen lagunduko du, Espainiako estatuan lineako gorroto-diskurtso ilegalaren aurka, Arrazakeriaren eta Xenofobiaren Espainiako Behatokiak (OBERAXE) koordinaturikoa.

21. artikulua. Kirolaren, aisiaren eta denbora librearen arloko neurriak.

1. Nafarroako Gobernuak sustatuko du berdintasunez eta etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminaziorik gabe gauzatu daitezkeen kirola eta jarduera fisikoa, bai eta aisialdiko eta denbora libreko jarduerak ere.

2. Behar diren neurriak hartuko dira bermatzeko jolas-jarduerak, kirol-jarduerak, aisialdikoak eta denbora librekoak pertsona arrazializatuekiko errespetuz eta berdintasunez egingen direla, aurreiritzi, jazarpen eta indarkeria fisiko edo psikologikoko edozein ekintza saihesteko.

3. Neurriak hartuko dira, bermatzeko behar bezalako prestakuntza izanen dutela kirol-didaktikako, aisialdiko eta denbora libreko profesionalak. Prestakuntza horretan landuko dira arrazakeriaren oinarriak eta errespetua eta edozein eratako diskriminazioaren aurreko babesa. Horretarako, behar den harremana bilatuko da kirola, aisia, astialdia eta gazteria arloaren kudeaketan ordezkariotasuna duten entitate publiko zein pribatuekin.

4. Kirol inklusiboa eta segregaziorik gabeta sustatuko da, eta adierazpen arrazista oro desagerraraziko da Nafarroako Foru Komunitatean egiten diren kirol-ekitaldietan.

22. artikulua. Kulturaren arloko neurriak.

1. Nafarroako Gobernuak bermatu egingen du kulturaren eta sorkuntzaren arloan, bai eta jardue-

ra horiez gozatzean ere, ez dela etnia- edo arraza-jatorriagatik inolako diskriminaziorik gertatuko, eta horietarako sarbidea modu ekitatiboan gertatzeko baldintzak sortuko ditu.

2. Nafarroako Gobernuak sustatu egingen du kultur bizitzan sartu eta parte hartzea, etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminaziorik ezari lagunduko dioten kultur edukiak sortuz eta zabalduz.

III. KAPITULUA

Arrazakeriaren eta xenofobiaren aurrean babesteko mekanismoak

23. artikulua. Arrazakeriari eta xenofobiari aurre egiteko arreta.

Nafarroako Gobernuan migrazio-politikaren gaietan eskumena duen departamentuak arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako arreta zerbitzua emanen du, etnia- edo arraza-jatorriagatik diskriminazioaren inguruan arreta integrala bermatzeko, genero-ikuspegi interseksionalez, eta esku hartzeko neurriak artikulatuko ditu biktimen prebentzio, detekzio, babes eta erreparaziorako, eta aholkularitza juridikoa eta arreta psikosoziala emanen ditu.

24. artikulua. Ofiziozko jarduketak.

Nafarroako Gobernuak eta Nafarroako Arartekoak ofizioz jardun ahalko dute, inolako salaketa edo kezarik jaso ez badute ere, tratu-berdintasuna eta arraza- edo etnia-jatorriagatik diskriminaziorik eza bermatzeko helburua dutelako.

25. artikulua. Froga-zamaren inguruko errege-lak.

Pertsona batek diskriminazioa alegatzen badu eta diskriminazio hori benetan izan badela frogatzen badu zantzu oinarridunak aurkeztuta, tratu-berdintasunerako eta diskriminaziorik ez izateko Estatuko legerian eta Europar Batasuneko araudian aurreikusitako froga-zamari buruzko arauak aplikatuko dira.

26. artikulua. Errepresalien aurkako babesa.

Nafarroako Gobernuak behar diren neurriak hartuko ditu pertsona edo talde bat tratu kaltegarri edo ondorio negatibo orotatik babesteko, tratu edo ondorio hori jasaten badu diskriminazio egoera bat eragozteko edo geldiarazteko administrazio prozedura batean edo prozesu judizial batean esku hartu, parte hartu edo laguntzeagatik edo helburu berarekin edozein motatako kexa, erreklamazio, salaketa, demanda edo errekurso aurkezteagatik. Babesa emanen zaie demandatzaileei, biktimei, lekukoei eta, horiez gain, salatuak ekintza orean aurrean duen erreakzioak ukitutako pertsona orori.

27. artikulua. Eragile juridikoentzako prestakuntza.

Nafarroako Gobernuak, Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan lan egiten duten elkarteekin eta lanbide elkargoekin lankidetzan, arrazakeriari eta xenofobiari buruzko prestakuntza berariazkoa emanen die erkidegoko eragile juridikoei.

28. artikulua. Hirugarren sektoreko entitateei laguntza ematea.

Nafarroako Gobernuak neurriak hartzen ahalko ditu laguntza ematearren arraza- edo etnia-jatorriगतiko diskriminazioaren arloan sentsibilizazio-, prebentzio- eta prestakuntza-lanak zein gizarte-salaketako lanak egiten entitate sozialei eta elkartei.

Hartara, sustatu egingen dira arrazakeriaren aurkako jarrera eraldatzailea eta eraginkorra ezartzen laguntzeko ekintzak gauzatzen dituzten entitate sozialen lanaren babesa eta entitate horiek arrazakeriaren aurkako esku-hartze sozial intersektionalarekin hartua duten konpromisoa.

29. artikulua. Mentoretza-programak elkartean.

Nafarroako Gobernuak mentoretza soziala baloratuko du, irizita esperientzia horrek aberastu egiten dituela prozesu kolektiboak, autokonfiantza taldean, behar komunak identifikazioa, eta nor bere eskubide eta betebeharrak ezagutzea.

Horrenbestez, Nafarroako Gobernuak mentoretza sozialeko programak bultzatuko ditu, bai elkarteen artean bai berdinkideen artean emandako zerbitzuak direnean. Erreferentziazko pertsonen aitortza ere sustatuko da. Erreferentziazko pertsonatzat joko dira lorpen pertsonalak edo profesionalak lortu dituzten pertsonetatik berdinkideen artean konfiantza eta motibazioa sortzen duten horiek.

Emakumeen arteko mentoretza sustatuko da bereziki, segurtasun-espazioak sortzen eta autonomia pertsonala eta lidergoa bultzatzen laguntzen baitu.

30. artikulua. Elkartein aitortza eta parte-hartzea.

Nafarroako Gobernuak baliozko solaskidetzat hartuko ditu Administrazio Publikoarekiko komunikazioetan eta informazio- eta ezagutza-trukean, Nafarroan arrazakeriaren eta xenofobiaren aurkako borrokan lan egiten duten elkarteak, batez ere pertsona arrazializatuen edo gutxiengo etnikoetakoen parte-hartze adierazgarria eta nabarmena dutenak.

Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak elkarteek eremu publikoan parte hartzeko guneak sustatuko ditu.

II. TITULUA Erreparazioa

31. artikulua. Justizia errestituratioa.

1. Nafarroako Gobernuak justizia errestituratioboko mekanismoak erabil daitezzen sustatuko du, arrazakeriaren eta xenofobiaren ondorioen prebentzio eta erreparaziorako tresna nagusi gisa.

2. Nafarroako Gobernuak auzitegi barruko informazioa eta bitartekaritza bermatuko ditu, Doako Justiziaren Erregelamenduan ezarritako baldintzetan, eta, oro har, bitartekaritza eta jardunbide errestituratiobo eta komunitarioak bideratuko ditu, kasuko erregulazioan ezarritakoaren arabera.

32. artikulua. Neurri espezifikokoak.

1. Nafarroako Gobernuak ijito herriarekiko egia- eta adiskidetzeko-prozesu bat bultzatuko du. Prozesu horretan, errekonozimendu-politikak ezarriko dira.

2. Pertsona beltz afrikar esklabizatuak Atlantikoan zehar salerosi izanak eta kolonizazioak eragindako kaltea aitortzeko neurriak sustatuko ditu Nafarroako Gobernuak.

33. artikulua. Auzi estrategikoak.

Nafarroako Gobernuak, migrazio-politika gaitan eskumena duen departamentuaren bitartez, auzi estrategikoen prozesuak bultzatzen ahaliko ditu nazioarteko organismoetan. Nafarroako Gobernuak prozesu horien berri emanen du sare sozialen eta plataformen bidez.

III. TITULUA Zehapen-araubidea

34. artikulua. Zehapen-araubidea.

Tratu-berdintasunerako eta nazionalitateगतik edo etnia- nahiz arraza-jatorriगतik diskriminatua ez izateko eskubidea zeharo babesten dela bermatzeko, Tratu-berdintasunaren eta diskriminazio ezaren aldeko uztailaren 12ko 15/2022 Lege integralean ezarritako zehapen-araubidea aplikatuko da Nafarroan, lege horretan ezarritako moduan.

Azken xedapenetan lehena. Erregelamendu bidezko garapenerako gaikuntza.

Ahalmena ematen zaio Nafarroako Gobernuari foru lege honetan xedatutakoa garatzeko behar diren xedapen guztiak eman ditzan.

Azken xedapenetan bigarrena. Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua.

Foru lege hau onesten denetik gehienez ere urtebeteko epean, organo eskudunak Arrazakeriaren eta Xenofobiaren aurka Borrokatzeko Nafarroako Kontseilua sor dadin xedatuko du.

Azken xedapenetan hirugarrena. Indarra hartzea.

Foru lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

E saila:
INTERPELAZIOAK, MOZIOAK ETA ADIERAZPEN POLITIKOAK

10-19/MOC-00102. Erabakia. Horren bidez, Kultura eta Kirol Departamentua premiatzen da azterlan bat egin dezan, Nafarroako Futbol Federazioarekin lankidetzan, aztertze aldera kirol eta aisia instalazioei buruzko araudia betetzen ote den.

KULTURA ETA KIROLEKO BATZORDEAK ONETSIA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114. artikuluan xedatua betez, agintzen da Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Nafarroako Parlamentuko Kultura eta Kiroleko Batzordeak 2023ko martxoaren 14an onetsitako erabakia, zeinaren bidez Kultura eta Kirol Departamentua premiatzen baita azterlan bat egin dezan, Nafarroako Futbol Federazioarekin lankidetzan, aztertze aldera kirol eta aisia instalazioei buruzko araudia betetzen ote den. Honako hau du testua:

“1. Nafarroako Parlamentuak Kultura eta Kirol Departamentua premiatzen du azterlan bat egin dezan, Nafarroako Futbol Federazioarekin lankidetzan, aztertze aldera ea Nafarroako futbol-zelaietan Kirolaren Kontseilu Nagusiaren kirol eta aisia instalazioei buruzko araudia betetzen ote den.

2. Nafarroako Parlamentuak Kultura eta Kirol Departamentua premiatzen du ukitutako toki-entitateekin batera presta dezan Arartekoaren jakinarazpenean aipatzen diren jarduketak egin behar dituzten futbol-zelaiaren errolda, bai eta jarduketa horien inpaktu ekonomikoa ere”.

Iruñean, 2023ko martxoaren 15ean

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

10-23/MOC-00001. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Gobernua premiatzen da koordainketa aldatu eta beste zerbitzu batzuk osatzeko bateraezintasunak eta betekizunak malgutu ditzan.

ESKUBIDE SOZIALETAKO BATZORDEAK ONETSIA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114. artikuluan xedatua betez, agintzen da Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Nafarroako Parlamentuko Eskubide Sozialetako Batzordeak 2023ko martxoaren 15ean onetsitako erabakia, zeinaren bidez Nafarroako Gobernua premiatzen baita koordainketa aldatu eta beste zerbitzu batzuk osatzeko bateraezintasunak eta betekizunak malgutu ditzan. Honako hau du testua:

“Nafarroako Parlamentuak Nafarroako Gobernua premiatzen du koordainketa aldatu eta beste zerbitzu batzuk osatzeko bateraezintasunak eta betekizunak malgutu ditzan, laguntzak eguneko zentroetako erabiltzaileen beharretara egokitu ahal izateko, nahi dutenean haien etxeetan egoitea errazteko asmoz”.

Iruñean, 2023ko martxoaren 16an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

10-23/MOC-00026. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioa eta Nafarroako toki entitateak premiatzen dira Euskal Jai Berri Erremonte Fundazioarekin lankidetzan aritu daitezen albait erremonte-festibal gehien antolatzeke orduan.

KULTURA ETA KIROLEKO BATZORDEAK ONETSIA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114. artikuluan xedatua betez, agintzen da Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Nafarroako Parlamentuko Kultura eta Kiroleko Batzordeak 2023ko martxoaren 14an onetsitako erabakia, zeinaren bidez Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioa eta Nafarroako toki entitateak premiatzen baitira Euskal Jai Berri Erremonte Fundazioarekin lankidetzan aritu daitezen albait erremonte-festibal gehien antolatzeke orduan. Honako hau du testua:

“1. Nafarroako Parlamentuak Nafarroako erremontearekiko sustapena eta konpromisoa berresten ditu, foru erkidegoan sortutako pilota-modalitatea eta, ondorioz, gure lurraren kirol ondarea

baita, zeinak lan egite duen errespetua, adiskidetasuna eta ardura soziala bezalako balioetatik abiatuta.

2. Nafarroako Parlamentuak Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioa eta Nafarroako toki entitateak premiatzen ditu, Euskal Jai Berri Erremonte Fundazioarekin lankidetzan aritu daitezen albait erremonte-festibal gehien antolatzeke orduan, Nafarroako toki guztietara heldu ahal izateko eta, hartara, bertan sortu zen pilota-modalitate hori iraunarazteko”.

Iruñean, 2023ko martxoaren 15ean

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

10-23/MOC-00028. Erabakia. Horren bidez, Nafarroako Gobernua premiatzen da konponbidea eman diezaion, Iruñeko Udalarekin batera, UDC Rochapea taldearen problematikari, egoera larrian baitago.

KULTURA ETA KIROLEKO BATZORDEAK ONETSIA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114. artikuluan xedatua betez agintzen da Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Nafarroako Parlamentuko Kultura eta Kiroleko Batzordeak 2023ko martxoaren 17an onetsitako erabakia, zeinaren bidez Nafarroako Gobernua premiatzen baita konponbidea eman diezaion, Iruñeko Udalarekin batera, UDC Rochapea taldearen problematikari, egoera larrian baitago. Hona testua:

“Nafarroako Parlamentuak Nafarroako Gobernua premiatzen du, Iruñeko Udalarekin batera, ukitutako bankuarekiko izan daitezkeen konponbide guztiak azter ditzan, ahalbidetze aldera irabazi asmorik gabeko kirol instalazio hori mantentzea, Arrotxapea auzoan eginkizun sozial ukazina baitu, eta bila dezan UDC Rochapearen hartzekodunen konkurtsoa ekiditea”.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

10-22/MOC-00075. Mozioa. Horren bidez, Nafarroan banku publiko bat sortu beharra dagoela erabakitzen da.

GARAPEN EKONOMIKO ETA ENPRESARIALEKO BATZORDEAK EZETSI DU

Nafarroako Parlamentuko Garapen Ekonomiko eta Enpresarialeko Batzordeak, 2023ko martxoaren 14an egindako bilkuran, honako mozio hau ezetsi du: “Mozioa. Horren bidez, Nafarroan banku publiko bat sortu beharra dagoela erabakitzen da”. Mozioa Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoak aurkeztu zuen eta 2022ko irailaren 6ko 95. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2023ko martxoaren 16an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

F saila:
GALDERAK

10-23/POR-00118. Galdera, medikuntzako profesionalek modu bidegabean kobratutako ordainsariei eta Osasunbidea-NOZeko langileen ordainsariei buruzko 11/1992 Legea betetzen delako bermeei buruzkoa.*ADOLFO ARAIZ FLAMARIQUE JAUNAK EGIN DU*

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2023ko martxoaren 20an egindako bilkuran, Eledunen Bartzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Adolfo Araiz Flamarique jaunak aurkeztutako gaurkotasun handiko galdera, medikuntzako profesionalek modu bidegabean kobratutako ordainsariei eta Osasunbidea-NOZeko langileen ordainsariei buruzko 11/1992 Legea betetzen delako bermeei buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Hurrengo Osoko Bilkuran izapidetzea.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

GALDERAREN TESTUA

EH Bildu Nafarroa talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Adolfo Araiz Flamarique jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, gaurkotasun handiko honako

galdera hau aurkezten du, Nafarroako Gobernuko Osasuneko kontseilariak martxoaren 23ko Osoko Bilkuran ahoz erantzun dezan.

LAB sindikatuak jakitera eman duenez, medikuntzako beste 10 profesionalek, gutxienez, eskusibotasuna kobratuta edo burutza-postuak edukita jarduera profesional pribatua dute, eta hori horrela, Osasunbidea-NOZeko langileen ordainsariak arautzen dituen 11/1992 Foru Legea urratzen ari dira.

Pertsona horiek modu irregularrean edo ustez iruzurrezkoan kobratutako ordainsari-kopuruak dozenaka mila eurokoak izan daitezke.

Hori dela-eta, parlamentari honek honako galdera hau egiten du:

Modu bidegabean kobratutako ordainsari horiek berreskuratzeko, Osasunbidea-NOZeko langileen ordainsariei buruzko 11/1992 Legea betetzen dela bermatzeko eta hori berriz ere ez getatzeko, zer ekimen abiatu ditu Osasun Departamentuak eta/edo Osasunbidea-NOZek?

Iruñean, 2023ko martxoaren 22an

Foru parlamentaria: Adolfo Araiz Flamarique

10-23/POR-00119. Galdera, AP-68 autobidearen eta Lodosaren arteko lotunearen inaugurazioari buruzkoa.

UXUE BARKOS BERRUEZO ANDREAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2023ko martxoaren 20an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Uxue Barkos Berruezo andreak aurkeztutako gaurkotasun handiko galdera, AP-68 autobidearen eta Lodosaren arteko lotunearen inaugurazioari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Hurrengo Osoko Bilkuran izapidetzea.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

GALDERAREN TESTUA

Geroa Bai talde parlamentarioaren eledun Uxue Barkos Berruezo andreak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, gaurkotasun handiko honako galdera hau aurkezten du, Nafarroako Gobernuko lehendakariak martxoaren 23ko (osteguna) Legebiltzarraren Osoko Bilkuran ahoz erantzun dezan.

Zer azalpen eman dizkiote Garraio Ministerioak eta Errioxako Gobernuak Nafarroako Gobernuari AP-68 autobidearen eta Lodosaren arteko lotunea inauguratu ondoren?

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Foru parlamentaria: Uxue Barkos Berruezo

10-23/POR-00120. Galdera, hurrengo legegintzaldirako programa-akordioaren lehentasunezko alderdiei buruzkoa.

MIKEL BUIL GARCÍA JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2023ko martxoaren 20an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Mikel Buil García jaunak aurkeztutako gaurkotasun handiko galdera, rengo legegintzaldirako programa-akordioaren lehentasunezko alderdiei buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Hurrengo Osoko Bilkuran izapidetzea.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Podemos-Ahal Dugu foru parlamentariaren elkarteari atxikitako foru parlamentari Mikel Buil García jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduan xedatuaren babesean, gaurkotasun handiko honako galdera hau aurkezten du, Nafarroako Gobernuko lehendakariak 2023ko martxoaren 23ko Osoko Bilkuran ahoz erantzun dezan.

Programa-akordioari dagokionez, legegintzaldi honetan garatu ez diren zein alderdi jotzen dituzu lehentasunezko zatitza hurrengo legegintzaldirako?

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Foru parlamentaria: Mikel Buil García

10-23/POR-00121. Galdera, legegintzaldi amaierako duela gutxiko balantzean Nafarroako Foru Komunitateari erreferentzia eginez “zerga-arloan eskualde lehiakorra izatea” adierazi izanari buruzkoa.

MARÍA JESÚS VALDEMOROS ERRO ANDREAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2023ko martxoaren 20an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea María Jesús Valdemoros Erro andreak aurkeztutako gaurkotasun handiko galdera, legegintzaldi amaierako duela gutxiko balantzean Nafarroako Foru Komunitateari erreferentzia eginez “zerga-arloan eskualde lehiakorra izatea” adierazi izanari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Hurrengo Osoko Bilkuran izapidetzea.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikita dagoen M.ª Jesús Valdemoros Erro andreak gaurkotasun handiko honako galdera hau aurkezten du, Nafarroako Gobernuko lehendakariak Osoko Bilkuran ahoz erantzun dezan:

Zure ustez, zer da zerga-arloan eskualde lehiakorra izatea? Izan ere, adierazpen hori erabili zenuen Nafarroako Foru Komunitateari erreferentzia eginez duela gutxi egin zenuen legegintzaldi amaierako balantzean.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Foru parlamentaria: María Jesús Valdemoros Erro

10-23/POR-00122. Galdera, legegintzaldian zehar gizarte-politiketan lortutako aurrerapausoei buruzkoa.

RAMÓN ALZÓRRIZ GOÑI JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2023ko martxoaren 20an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Ramón Alzórriz Goñi jaunak aurkeztutako gaurkotasun handiko galdera, legegintzaldian zehar gizarte-politiketan lortutako aurrerapausoei buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Hurrengo Osoko Bilkuran izapidetzea.

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Alderdi Sozialista talde parlamentarioaren eledun Ramón Alzórriz Goñi jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduak ezarritakoaren babesean, gaurkotasun handiko honako galdera hau egiten du, Nafarroako Gobernuko lehendakariak 2023ko martxoaren 23ko Osoko Bilkuran ahoz erantzuteko.

Zer balantze egiten du lehendakariak legegintzaldian zehar gizarte-politiketan lortutako aurrerapausoei buruz?

Iruñean, 2023ko martxoaren 20an

Foru parlamentaria: Ramón Alzórriz Goñi

